

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Cornelii Hazart Societatis Iesv Theologi Discursus Morales In Selectiora Loca Genesis, Exodi, Levitici, Numerorum

Hazart, Cornelius

Antverpiæ, 1688

Discvrsvs III. Videntes fratres Ioseph quod à patre plus cunctis filiis
amaretur, oderant eum, nec poterant ei quidquam pacificè loqui.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52700](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52700)

rioribus signis amorem suum testaretur, & fratres ejus viderent quid mereretur ejus constantia, quâ illis peccantibus non peccaverat, ejusque zelus quo peccatum illorum deferebat patri ut emendarentur. Non poterat quidquam laudabilius præstare *Jacobus*, nec alii parentes, si tales filios præ cæteris diligant.

DISCVRSVS III.

Videntes fratres Ioseph quod à patre plus cunctis filiis amaretur, oderant eum, nec poterant ei quicquam pacificè loqui.

Hic paucis verbis depingit Scriptura totam naturam invidiæ, dicens: *Videntes quod Ioseph amaretur, oderant eum*: Ergo solus amor parentis erat causa invidiæ; atqui amor parentis bonus erat atque laudabilis, igitur invidia originem trahebat ex bono. Habet hoc enim omnis invidia ut doleat de bono alterius, gaudeat de malo. Sic invidebat *Saul Davidi* quia non poterat ferre illius prosperitatem & laudes: Invidebat *Rex Abimelech* *Isaaco* divitiis, ideo dicebat illi: *Recede à nobis, quoniam potentior nobis factus es valde.* Invidia.

Hinc recte dixit *D. Prosper lib. 3. de vita contempl. cap. 5.* Invidus alienum bonum, suum facit invidendo supplicium.

Magis particulariter *D. Bernardus, de fallac. present. vitæ*: Invidi, inquit, alienum bonum non ferunt, quia se solos æstimant, se solos appetunt reputari. Literatus est aliquis? odit focium. Astutus est in negotiis sæcularibus? neminem vellet sibi similem inveniri. Pecuniosus est? Si ditescere viderit alterum, cruciatur. Fortis est aut formosus? da ei parem, & contabescit. Quis facile potest quale sit hoc malum verbis exprimere, quo invidus odio prosequitur divinum munus in homine? Tantos porro invidus poenâ justâ habet tortores, quantos invidiosus habet laudatores: Siquidem invidiosum facit excellentia meriti, invidum poena peccati. Paucis ego rem omnem complector: Invidi desiderant soli esse docti, soli consulti, soli gratiosi, soli formosi, soli opulenti; propterea hæc doctes non ferunt in aliis, adeoque, si possent, illas destruerent.

Hac peste ita correpti fuerunt fratres *Iosephi* (hoc solo nomine quod probus adolescens amaretur à patre) *ut non possent*, inquit, Scrip-

Scriptura, ei quidquam pacificè loqui; quidquid ergo illi vel de illo dicebant, omnia erant æque acerba & mala, quantumvis in *Iosepho* laudabilia essent & bona.

Hanc invidiæ indolem vivis depictam coloribus olim videre licuit in *Phariseis* respectu *Christi*, de quibus Scriptura *Matth. cap. 27.* manifestè affirmat, quod illi inviderent. Audi nunc quid inde secutum sit, scilicet quod non possent illi vel de illo quidquam pacificè loqui.

Dixerat *Christus* doctrinam suam, uti revera erat, esse divinam. Ipsi autem dicebant illi: *Dæmonium habes*. Dixerat: *Qui ex Deo est, verba Dei audit*, illi vero dicebant: *Samaritanus es*. Dixerat: *Ego sum Pastor bonus*: illi dicebant, *Insanis*; non poterant ei quidquam pacifice loqui.

De illo vero non minus absurda spargebant in vulgus. Ejecerat dæmonem coram ingenti populi turba, hæc stabat attonita, & factum laudabat, *Pharisei* vero dicebant: *in principe dæmoniorum eiecit dæmonia*. Sanaverat cæcum natum die Sabbati, totâ *Ierosolymâ* obstupescente: Illi vero dicebant: *Non potest hic homo à Deo esse qui sabbatum non custodit*. Conversabatur & comedebat cum peccatoribus ut illos converteret. *Pharisei* dicebant: *Potator vini est*. Audiebant illum concionantem in templo & Synagogis, & dicebant: *Filius fabri est, unde ille literas scit cum non dederit?* Videbant magnam vulgi partem ab eo converti, & dicebant *Numquid aliquis principum credidit in ipsum?* Non poterant de illo quidquam pacificè loqui quia invidebant.

Denique quidquid boni erat in *Christo* vertebant in malum, vel obscurabant. Hoc omnes invidi faciunt: si quis generoso sit animo, dicunt esse audacem, si quis constans, dicunt esse obstinatum, si quis patiens, dicunt esse insensibilem, si quis rigidus in justitia, dicunt esse crudelem, si quis prudens, dicunt esse fraudulentum, si quis parcus, dicunt esse avarum, si quis liberalis, dicunt esse prodigum, si quis pius, dicunt esse hypocritam, si quis attentus negotiis, dicunt esse pecuniæ cupidum, si quis gratiosus, dicunt esse adulatorem, si quis eloquens, dicunt esse garrulum, & hoc, ut dum aliorum dotes & virtutes obscurant, ipsi soli emineant. Sic denique non poterant fratres *Iosephi*, ex invidia, quidquam ei nec de illo pacificè loqui.

Verum hic non stetit illorum invidia, contigit enim, inquit Scriptura,

ptura,

ptura, ut *Ioseph* duo somnia haberet, & hoc, inquit, *maioris odii, & invidiae seminarium fuit.*

1. Viderat in somnis se cum fratribus in agro ligare manipulos, suumque manipulum stare erectum, fratrumque manipulos circumstantes adorare manipulum suum: Hæc cum narraret fratribus suis, dixerunt: *Quid? numquid rex noster eris? aut subjiciemur ditioni tuæ.*

2. Somniarat quod videret solem & lunam, & stellas undecim se adorantes, & hoc referebat patri & fratribus; *sed increpavit eum pater, & dixit: Quid sibi vult hoc somnium? num ego & mater tua, & fratres tui adorabimus te super terram?*

Quamvis præcipua horum somniorum significatio erat quod *Ioseph* aliquando futurus esset princeps fratrum suorum, latebant tamen etiam varia alia sub illis mysteria.

Ac primum quidem quod ad illum principatum perventurus non esset nisi per labores & sudores. Patet hoc ex illis verbis *Iosephi*: *Putabam nos ligare manipulos in agro*, deinde meum stare erectum, vestrosque illum adorare: Prius ligare humi jacentes omnes manipulos, postea meum exurgere & adorari? Non est exiguus labor, sed multo constat sudore, in ardente sole, & calore æstatis ligare manipulos: Volebat ergo Deus significare quod *Ioseph* futuram suam dignitatem deberet labori, nosque docere quod ait *Xenophon*: *Dii laboribus omnia vendunt*: Si quis enim ad celsitudinem virtutis in hac vita, & ad summum bonum beatitudinis in altera, velit ascendere, laborandum prius est, sine labore nil obtinebit.

Legimus in Historiis Societatis non unum fuisse patrem è nostris, qui in *India* occidentali profecturus ad ethnicos ut illos ad fidem adduceret, non aliam viam invenisse nisi quam ipse cum sociis quotidie summo labore sterneret, tam enim erant undique omnia obsita spinis, truncis atque fruticibus ut securibus quotidie excidendæ forent, ad viam sternendam, adeo ut unus inter cæteros solidum annum impenderit ut centum leucas conficeret. Tam difficilis & arcta via est quæ ducit ad virtutem, & per virtutem ad cælum: Virtutem enim posuere etiam ethnici in montibus inviis, ac præruptis & asperis rupibus; de cælo vero dixit *Christus*: *Arcta via est quæ ducit ad vitam*, ad neutrum pervenies nisi labore; tu ipse tibi viam sternere debes, & quasi vi brachiorum excindere quid-

quid obstat. Hoc est quod jam pridem Deus ipse clamavit per *Isaiæ* Prophetam cap. 40. *Parate viam Domini, rectas facite semitas Dei*: Nec enim viam istam stratam invenies nisi tu ipse in sudore vultus tui operi manum admoveas. Non dabitur, inquit *Bernardus de modo Bene vivendi cap. 51.* regnum Dei otiosis, sed digne laborantibus.

Quanto labore opus est, ut nauta trajiciat mare, & salvus in portum perveniat? nisi enim modo vela attollat, modo demittat, contra fluctus clavo luctetur, remis suum cursum fortiter promoveat, sed complicatis manibus sedeat, & nihil agat inter furias ventorum & fluctuum, numquam in portum destinatum perveniet, sed impinget in Syrtis & scopulos, ubi ipse cum navi naufragio peribit.

Mundus hic mare est. sic ait *D. Hilarius in cap. 8. Math.* Mari justè comparatur hic mundus ait *Cassiodorus in Psal. 4.* In hunc mundum inquit *Seneca de Consolat. cap. 28.* hoc est, in profundum inquietumque mare projecti sumus.

Hanc mundi cum mari similitudinem etiam rationibus stabiunt Patres. Primam dat *S. Augustinus in Ps. 103.* Hoc sæculum, inquit, tentationum fluctibus quatitur, tempestatibus & procellis tribulationum turbatur. Secundam dat *Cassiodorus*, dicens: Mundus falsitatibus amarus est, & vitiorum tempestatibus commovetur, Tertiam dat *Seneca*: Sicut mare, inquit, alternis fluctibus reciprocum est, & numquam stabili loco consistit, sic etiam mundus. Quartam dat *D. Hieronymus Epist. ad Heliodor.* dicens: Sicut mare plenum est Syrtibus & scopulis qui latent sub aqua, sic mundus undequaque est plenus periculis.

Denique hac nobis eundem est, inquit *Augustinus*, hoc mare trajiciendum, nos nautæ sumus, navis quam vehimus, anima nostra est, portus quo tendimus cælestis patria est: Ergo laborandum est, luctandum contra fluctus tentationum, pugnandum contra pyrras diabolos qui assidue vagantur ut nobis & navim, & bona animæ nostræ eripiant, standum fortiter contra tempestates passionum nostrarum, manibus pedibusque resistendum vitiorum periculis, si velimus pervenire ad portum æternitatis; si enim desides sumus, & otiosi, omnia perdidimus, & navim, & bona, & cælum: Sicut enim *Joseph* ad summam dignitatem pervenit laborando & sudando in colligendis & ligandis manipulis in agro, sic nullus hominum pertingere potest ad summam beatitudinem nisi per

con-

continuos labores; ubi enim incipit otuari, ibi perit.

Et quis homo, si tantum ratione præditus est, non indignetur quod plerique plus laboris impendant pro mundo, quam pro cælo? plus laboris pro corpore, quam pro anima? & tamen, inquit *Thomas Morus*: Plurimi in hac vita dimidio labore cælum lucrati fuissent, quo infernum mercantur. Cumque hic ipse vir sanctus interveniret virgini ad speculum se contemplanti, quæ multo cum labore comas in nodum cogebat, & tunicam, quod gracilior videretur, arctissimè constringebat dixit illi *Morus*: Nisi Deus, inquit, pro hoc tuo tanto labore infernum reddat, magnam tibi faciet injuriam.

Percurramus semel mundum universum cogitationibus nostris, & videbimus verum esse quod ait *D. Gregorius distinct. 1.* omnes, inquit, hujus sæculi dilectores in terrenis rebus fortes sunt, in cælestibus autem debiles: Nam pro temporali gloria desudare usque ad mortem appetunt, & pro perpetua ne parum quidem in labore persistunt. Pro terreno lucris quasilibet tolerant injurias, & pro cælesti mercede vel tenuissimi verbi contumelias ferre recusant. Terreno judici toto etiam die assistere fortes sunt: In oratione vero coram Domino vel unius horæ momento lassantur. Pudet me, inquit *Hieronymus epist. ad Demetriad.* dum confidero quod tantus sit hominum fervor pro sæculo, & quod tam facile negligant cælestes divitias & immortales honores.

Labores
mundanorum.

Incipiamus à militibus. Horum labores *Augustinus* depinxit in *Psal. 36.* Veterani milites, inquit, versantur inter vulnera tot annos, incipiunt militare à juventute, exeunt senes ut habeant paucos dies senectutis suæ, & ut hoc assequantur quid non tolerarunt? quæ itinera, quæ frigora, quot æstus, quantas necessitates, quæ vulnera, quæ pericula? & non attendunt patientes hæc omnia nisi paucos dies quietis. Quis talia tolerat pro æterna quiete? Quantum laboris impenditur, quantum sanguinis funditur in bello ut expugnetur urbs una, imo exigua aliqua munitiuncula? quis tantum facit ut intercipiat cælestem illam & amplissimam urbem *Jerusalem*, in cujus respectu totus orbis, ut inquit *Seneca*, non est nisi punctum?

Pergamus ad mercatores. Plurimi illorum ita sunt absorpti & immergi suo lucro ut vix aliud cogitare videantur. Sive mensæ accumbant, sive cubitum concedant, sive strato assurgant, hoc unum illis

versatur in mente. Jubet, inquit *Augustinus* in *Psal.* 18. auri cupiditas ut mare trajiciant, & obtemperant: Jubet ut se ventis procelisq; committant, & faciunt: vel ut ait *Poeta*. *Horatius* *epist.* 1. *impiger extremos currit mercator ad indos, per mare pauperiem fugiens, per Saxa, per ignes.* Est ne aliquis qui tantum laboris subeat ut caelum, quod Deus venale exposuit, emat? Hinc magnus ille *Indiarum* *Apostolus* *Franciscus Xaverius* erubuisse & succensuisse legitur, quod mercatores prius in *Japoniam* penetrasent, quam orthodoxa fides illic praedicata fuisset.

Quos labores subeant aulici ut ad honores perveniant quis est qui ignoret? Aspirabant ad summos honores *Jacobus* & *Ioannes* *Apostoli*, volebant enim esse aulici *Christi* dum peterent primas sedes in regno ipsius, & parati sunt quidvis subire ut illas obtineant: Cum enim peteret ab illis *Christus*. *Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum?* statim respondent *Possumus*: Si forte nescitis quis ille calix *Christi* sit, audite: *Christus* de se ait: *Ego in laboribus a juventute mea*: Hoc vos poteritis? *possumus*. Quid si quadraginta solidos dies ac noctes jejunandum in deserto? Hoc *Christus* fecit, vos hoc poteritis? *possumus*: Quid si super fluctus ambulandum? *possumus*: Quid si currendum per campos & montes inter torridi solis ardores, in sudore vultus, usque ad defatigationem? hoc vos poteritis? *possumus*: Quid si totas noctes vigilandum, si catenae vobis injiciendae, si raptandi ad iudices, si flagellandi? haec omnia in calice *Christi* continentur, vos haec poteritis? *possumus*. Adeo nihil illis tam durum, nihil tam impossibile quod recusant aggredi, modo primas sedes obtineant in aula *Christi*.

Hic habes verum omnium poenae aulicorum & aspirantium ad honores prototypon: Nullum reformidant laborem, nullum recusant cruciatum, nullum subterfugiunt periculum, nullum per timefcunt dispendium, non vincula, non vulnera, non ipsam mortem, dummodo magni evadant. Dives si agrum coemit, prius de pretio agit: miles si propugnacula in vasurus est, prius situm explorat: nautae non omni freto se committunt: Illi soli calicem exhaurire audent quem numquam experti sunt, nec viderunt. Non curant quid ebibant dummodo eis liceat honoribus praetensis potiri: Ubi invenies qui tantum faciat ut primas sedes & dignitates adipiscatur in aula caelesti, & regno caelorum?

Pergamus ad opifices. Quam indignum est, inquit *S. Theodorus*

Siudisa

Studia Serm. 17. in astatem; sæculares promptius opificia tractare, quam nos operari pro cælo. Describit *Ecclesiasticus cap. 38.* fabrum ferrarium laborantem: 'Sedet, inquit juxta incudem, vapor ignis urit carnes ejus, in calore fornacis sudore diffuit, magna vi tundit malleis ferrum &c. ut opus suum perficiat, & hoc singulis & totis diebus. Hic exclamat doctissimus *Eusebius Nievenbergius in Asceticis*: Pudeat nos minus & mollius curare inastimabile perfectionis opus, quam faber ferrarius suos ferreos clathros. Invenies enim, inquit *Chrysostomus de Euchariſt. cap. 5.* qui cum centum & sexaginta octo horas habeant in hebdomada quibus laborant pro mundo, tædio afficiuntur si missa medietatem horæ excedat: Eo enim gratior missa quo brevior.

Merito sanctissimi viri considerantes diligentiam sæcularium in laborando pro mundo, & negligentiam in laborando pro virtute & cælo, hæc, etiam cum lacrymis deploravere.

Occurrebat olim *S. Nonno Præfuli Heliopolitano, Pelagis* meretrix, auro & gemmis, alioque mundo muliebri à capite ad calcem ornatissima. Stetit præful ut illam contemplaretur, dixitque cum lacrymis ad circumstantes. Quot horas putatis hæc mulier expendit dum se in cubiculo comit, ungit, componit, & nos quantillum temporis & studii, neque id sine tædio, insumimus, ut animam excolamus, & Deo placeamus.

Idem legitur in alia muliere deplorasse cum lacrymis *Abbas Pambo*, dicens: Duplex mihi causa stendi est: una quod videam hanc mulierem sibi aliisque exitio esse; Altera quod plurimi non tantum curæ adhibeant ut sibi prosint, ac Deo placeant, quantum hæc mulier ut sibi obsit, & Deo displiceat.

Provocat similes homines ad extremum judicium *D. cyprianus* dum ait *Serm. 1. de elemos.* Ponat unusquisque ante oculos suos diabolum cum suis servis prodeuntem in medium, & dicentem supremo judici: Ego pro istis, quos mecum vides, nec alapas accipi, nec flagella sustinui, nec crucem pertuli, nec sanguinem fudi, sed nec regnum cælestè illis promisi, & tamen dederunt mihi munera pretiosa, & grandia, & nimio ac longo labore, & sumptuosissimis apparatus quæsita. Tu mihi, *Christe*, tales tuos munerarios demonstra. Quid ad hæc respondemus fratres charissimi?

Christus dicet: *Nudus eram & non cooperuisti me*: Et producet diabolum, unum ex servis suis aulicum illum impium *Rajolaum*, qui
ut

ut placeret *Elisabethæ* reginæ *Angliæ* in unam crepidam gemmis ac unionibus distinctam impendit sex millia & sexcentos aureos: Producat illius feminæ *Syrma*, de qua scribit noster *Causinus* quæ in illud profudit duo millia florenorum & quingentos: Producat collare illius puellæ in quo componendo biennium infumptum, & honestæ familiæ alendæ sumptus expensi.

Deus bone! tanti sumptus pro diabolo & mundo, quorum centesima pars sufficiebat ad cælum emendum! quis hæc non deploret? laborandum quidem pro mundo est, sed millecuplo plus laborare pro mundo & corpore, quam pro cælo & animâ, quis hoc concipiat, aut ferat in *Christianis*?

Dilectio
inimico-
rum.

Hoc primum mysterium quod latebat in primo somnio *Joseph*, cum somniaret se manipulos cum fratribus, non absque labore, ligare in agro, & mox manipulum suum jacentem in terra, sese erigere, & à fratrum suorum manipulis adorari.

Alterum mysterium erat in somnio secundo: *Vidi*, inquit, *quasi solem & lunam, & stellas undecim adorare me*. Per stellas undecim significabat Deus undecim fratres suos, per solem, patrem, Sed magnam difficultatem inveniunt interpretes ut assequantur quid luna significaret: Putant aliqui matrem *Joseph* designari: Sed mater ejus *Rachel* numquam illum adoravit, jam enim pridem mortua erat, & sepulta in *Bethel*. Quare doctissimus quidam Scriptor per *Lunam Ægyptum* significatam fuisse existimat, ut disceremus, ait, adorandum à probis & improbis quisquis remittit injurias sibi factas: Plurimas in *Ægypto* passus erat injurias *Joseph*, omnes lubenti animo condonavit, & ideo tota illum *Ægyptus* adoravit. Non enim potest carere gloria nec honore qui parcat: Est enim regium inimicis ignoscere.

Varias habemus hujusce rei in Scriptura exempla. Occiderat *Absalon* fratrem suum *Amnonem*, & dicit Scriptura 2. *Reg. cap. 13. Luxit David filium suum cunctis diebus & persecutus est Absalonem*. Ecce simpliciter *Davidem* appellat dum hostem persequitur, quasi tunc non mereretur nomen regis: Sed mox addit Scriptura quod cessaverit persequi *Absalon*, tunc illum regem vocat: *cessavit*, inquit, *Rex persequi Absalon: David est dum non parcat, rex est quando reconciliatur hosti, & condonat injurias*.

Quare putas cur facies *Moyssis* in monte *Sinai* semel tantum coronata fuerit tanta luce ut filii *Israel* oculos suos in illum non possent intendere, cum tamen plus quam semel ascendisset in montem actus

rus cum Deo! dicam: Cum primum montem *Sinai* ascendisset, versatus quidem ille cum Deo est, sed inter fulgura atque tonitrua. At inde reversus & tabulas legis confregit, & aureum vitulum evertit, & sacrificulos trucidavit; Ubi vero in montem reversus est, veniam poposcit pro filiis *Israel*, furorem Domini mitigavit, voluit inimicis ignosci, tunc rediit splendore coruscus qui capite eius instar regiae coronae cingebat, ut quisque videret regium esse condonare injurias.

Eodem modo *Jacob* cum occurreret fratri suo *Esau*, dicebat illi: *Vidi faciem tuam quasi viderim vultum Dei*: Siccine ille qui dixerat se occisurum fratrem suum, ille rebellis matri, ille spirans furoris flammam & ignem, instar Dei apparet? non mirum, quia jam osculatus fuerat fratrem, & iram, lacrymis profusis in collum *Jacobi*, extinxerat.

Quid magis notum quam doctrina illa *Christi* quam toti mundo reliquit in scripto *Matth. cap. 5. Diligite inimicos vestros, ut sicut filii patris vestri qui in caelis est.* Quid hoc est aliud dicere quam fore ut Deum, vel speciem Dei referant in vultu, sicut filii referunt speciem patris, qui injurias sibi factas compensabunt amore. *Christus* qui hoc dixit, plus quam *Salomon* erat, & tamen hoc docuit quod *Salomon* diu ante non docuerat, sed re ipsa praestiterat. Rebellerat contra eum *Adonias*, & in partes suas attraxerat *Joabum* militiae principem, & *Abiathar* summum Sacerdotem, partemque exercitus ut *Salomoni* raperet sceptrum e manibus, coronam de capite, eumque exturbaret e folio, dixeratque palam: *Ego regnabo*. Sed praevaleuit *Salomon*: Quid tunc putatis illum egisse cum *Adonia*? forte illum eiecisse in exilium, aut morte multasse? nihil minus: Sed cum *Adonias* confugisset ad templum & teneret cornu altaris, dixit *Salomon*, inquit Scriptura, *3. Reg. cap. 1. non cadet ne unus capillus ejus in terram*, adductumque ad se benignè excepit & dixit: *Vade in domum tuam*, liberumque dimisit. Quod si *Salomon* rebellem sibi ita tractavit ut ne capillum quidem ejus unicum tactum velit, quid dicemus de his qui vindictam sumere volunt de iis, qui vix verbo illos offenderunt?

Miraris tantam animi generositatem in viro? mirare non minorem in femina. *Anna Samuelis* mater, summo dolore oppressa quod sterilis esset, confugit ad tabernaculum Deum oratura. Vidit illum *Heli* Pontifex labia moventem, & praedevotione accen-

fam in vultu, & temulentum esse existimavit, inquit Scriptura, dixitque ei: *usquequo ebria eris? digere paulisper vinum quo mades*: Gravis injuria in feminam innocentem & sanctam! Quid hic expectatis ab *Anna*? quod vestes præ dolore consciderit, vel comam discerperit, & non fleverit tantum sed ulularit? Nihil simile: Hoc unum placidissimè respondit Pontifici convitianti: *Nequaquam, Domine mi, nam mulier infelix nimis ego sum, effudi animam meam in conspectu Domini*. Dominum appellabat qui illam ebriam esse dixerat: Tantum templi sanctitate profecerat ut publicam reprehensionem accusationemque perferret. Nos vero *Christi* corpore pasti, qui pro carnificibus supplicavit, & calicem bibentes cruoris ejus, qui in remissionem sibi inflictarum injuriarum effusus est, *furiis* agimur in adversarios.

Ergone surdis auribus cecinit *Christus*, & in ventum clamavit: *Diligite inimicos vestros?* at inquires, difficile est non percutere percussorem, an ego silebo, dum hostis contra me latrat? at ego quaero ex te: An *Christus* divina sapientia, nescivit quid tibi imperaret cum dixit ut non tantum inimicos diligeres, sed etiam orares pro persequentibus te? Igitur vel tu impudens es qui non obtemperas, vel *Christus* inscius est qui imperavit: Atqui *Christus*, magnus ille cæli magister, inscius non est, ergo tu vel impudens es, aut lapide durior, qui tali magistro non obedis. Pergamus in historia.

DISCURSUS IV.

Fratres Iosephi cogitant illum occidere.

Postquam *Ioseph* narraverat somnia quæ habuerat, fratribus suis, contigit ut illi oves pasceret juxta urbem *Sichem*, quando *Jacob* vocavit ad se filium suum *Ioseph*, & dixit: *Fratres tui pascunt oves in Sichimis, vade mittam te ad eos: Quo respondente, præsto sum, ait ei: Vade, & vide si cuncta prospera sint erga fratres tuos, & pecora, & renuntia mihi quid agatur. Perrexit itaque Ioseph post fratres suos: Qui cum vidissent eum procul, antequam accederet ad eos, cogitaverunt illum occidere, & mutuo loquebantur: Ecce somniator venit, venite occidamus eum, & mittamus in cisternam veterem &c.*

Plurima hic consideranda sunt quæ ad bonorum morum instructionem spectant. *i. Cura & providentia patris erga filios suos, & obedientia Ioseph erga patrem suum.* Miser